

Τὸ σκευοφυλάκιον τῆς Μονῆς διασφύζει μέγαν ἀριθμὸν παλαιῶν ἀξιολόγων ἀντικειμένων, ἐπιταφίων, ἀμφίων, λειτουργικῶν σκευῶν κλπ. ὧν τὰ παλαιότερα δὲν ἀνέρχονται πέραν τοῦ 15^{ου} αἰῶνος.

M. Vasić. *La date de l'église Saint-Georges à Mlado-Nagoricino, σ. 231-240.*

Καταπολεμῶν ὁ κ. Vasić παλαιότερας γνώμας, καθ' ὅς ἡ ἐκκλησία ἀνηγέρθη κατὰ τὸν 11^{ον}, 14^{ον}, 15^{ον}, ἢ 16^{ον} αἰῶνα καὶ ὅτι εἶναι ἔργον Σέρβων ἢ κατ' ἄλλους Γεωργιανῶν ἢ Ἀρμενίων τεχνιτῶν καὶ βοηθούμενος ἀπὸ τὴν σύγκρισιν πρὸς ἄλλα Σερβικὰ μνημεῖα, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν ἐγγὺς ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Στάρο-Ναγορίτσινο (1313), καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ἔξεταζόμενον μνημεῖον ἀνηγέρθη κατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ 15^{ου} αἰῶνος καὶ ὅτι εἶναι ἔργον Σέρβων τεχνιτῶν. Ἱστορικοὶ λόγοι, κατὰ τὸν συγγραφέα, ἔρχονται εἰς ἐπικουρίαν τῆς χρονολογήσεως ταύτης.

P. Henry. *Les églises de la Moldavie du Nord des origines à la fin du XVIe siècle. Architecture et peinture, Paris 1930 (Monuments de l'art Byzantin VI).* Εἰς τόμος κειμένου ἐκ 320 σελίδων μετὰ λευκώματος ἐκ πινάκων 68.

Εἰς τὰ πολυάριθμα ἤδη ἔργα τ' ἀφιερωμένα εἰς τὴν μεσαιωνικὴν τέχνην τῆς Ρουμανίας προστίθεται ἐν ἀκόμῃ. Ἡ πλουσία βιβλιογραφία περὶ τῆς Ρουμανικῆς τέχνης διηκόλυσε μεγάλως τὴν ἐργασίαν τοῦ κ. Henry, ὅστις διὰ μὲν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν εἶχεν ἀσφαλῆ ὁδηγὸν τὰς ἐργασίας τοῦ κ. Bals, διὰ δὲ τὴν ζωγραφικὴν τὰ βιβλία τοῦ κ. Stefanescu (προβ. Ἐπετηρίδα τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Ζ' 1930, σ. 407 κέξ.), τὰ ὅποια, παρὰ τινὰς παρατηρούμενας ἁλλείψεις, εἶναι ἡ πρώτη συστηματικὴ ἐργασία πλήρους ἐξετάσεως τῶν Ρουμανικῶν τοιχογραφιῶν. Αἱ πολυάριθμοι αὐταὶ δημοσιεύσεις, ἂν ἀφ' ἐνὸς κατέστησαν εὐχερεστεράς τὰς ἐρεῦνας τοῦ κ. Henry, ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἐπέβαλον εἰς αὐτὸν καὶ πολλὰς ὑποχρεώσεις, πρὸς ἃς δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἀνταπεκρίθη πλήρως.

Προτοῦ ὅμως ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, ἴδωμεν ποῖα ἢ διάταξις τοῦ νέου τούτου βιβλίου. Τὸ κύριον θέμα τοῦ συγγραφέως εἶναι τὰ οἰκοδομήματα τοῦ Βοεβόδα Στεφάνου τοῦ Μεγάλου (1457-1504), οἱ χρόνοι τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ὀνομασθῶσιν ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῆς Μολδαβίας. Περὶ τὸν πυρῆνα αὐτὸν περιστρέφεται ὁλόκληρον τὸ βιβλίον τοῦ κ. Henry. Ὁ συγγραφεὺς ἀνατρέχει μέχρι τῶν Λακορρωμαίων, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν χρόνων τοῦ Τραϊνοῦ, διὰ νὰ κατέλθῃ κατόπιν μέχρι τοῦ 17^{ου} αἰῶνος. Ἐξετάζονται διαδοχικῶς αἱ ἀρχαῖαι ξύλινα ἐκκλησίαι, τινὲς τῶν ὁποίων διασφύ-